

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIŲ ĮSTAIGA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 56, LT-01110 Vilnius, tel. 8 706 65105, faks. 8 706 65138, el. p. ombuds@lrski.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 191759894

VšĮ Skaudvilės palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninės
direktoriui Antanui Guobiui

2019-04-19 Nr.

Tauragės rajono savivaldybės administracijai

DĖL PAKARTOTINIO VIZITO SKAUDVILĖS PALAIKOMOJO GYDYMO IR SLAUGOS LIGONINĖJE REZULTATŲ

Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriai, vykdydami nacionalinės prevencijos institucijos funkcijas (Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo (toliau – Įstatymas) 3 str. 3 d., 19¹ str. 1 d.), nuolat lankosi laisvės apribojimo vietose (Įstatymo 19¹ str. 2 d.).

Įgyvendinami nacionalinę kankinimų prevenciją, Seimo kontrolieriai turi teisę pavesti Seimo kontrolierių įstaigos valstybės tarnautojams ir kitiems darbuotojams nuolat tikrinti, kaip laisvės apribojimo vietose elgiamasi su asmenimis, kurių laisvė apribota, patekti į visas laisvės apribojimo vietas ir visas jose esančias patalpas, susipažinti su jų įrengimu ir infrastruktūra; apklausti be liudininkų asmenis, kurių laisvė apribota, taip pat bet kokius kitus asmenis, kurie galėtų suteikti reikiamos informacijos (Įstatymo 19¹ str. 4 d. 9 p.).

Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriaus 2018 m. lapkričio 12 d. ataskaitoje Nr. PRJ2018/1-75 „Po vizitų Tauragės apskrities suaugusiųjų globos įstaigose: Kvedarnos parapijos senelių globos namuose, VšĮ Skaudvilės palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninės Globos skyriuje, Kaltinėnų parapijos senelių globos namuose, VšĮ Kaltinėnų pirminės sveikatos priežiūros centro Globos skyriuje, Seredžiaus senelių globos namuose, VšĮ Jurbarko socialinės paslaugos Neįgaliųjų globos namuose, Pagėgių palaikomojo gydymo, slaugos ir senelių globos namuose, VšĮ Smalininkų senjorų namuose, Adakavo socialinės globos namuose ir Tauragės rajono savivaldybės BĮ Lauksargių globos namuose“ (toliau – Seimo kontrolieriaus 2018 m. lapkričio 12 d. ataskaita Nr. PRJ2018/1-75) pateikė išvadas dėl galimų žmogaus teisių pažeidimų šiose įstaigose (tarp jų, ir VšĮ Skaudvilės palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninės Globos skyriuje (toliau – Skaudvilės PGSL arba GĮ)) ir rekomendacijas nustatytiems trūkumams taisyti.

Seimo kontrolierius, siekdamas išsiaiškinti, kaip įgyvendintos Seimo kontrolieriaus 2018 m. lapkričio 12 d. ataskaitoje Nr. PRJ2018/1-67 pateiktos rekomendacijos, 2019 m. kovo 1 d. įsakymu Nr. 11P-4 pavedė Seimo kontrolierių įstaigos Žmogaus teisių biuro patarėjai Kristinai Brazevič ir Žmogaus teisių biuro vyriausiosioms specialistėms Aurelijai Baltikauskaitei ir Irmai Zablackaitei atlikti pakartotinį patikrinimą Skaudvilės PGSL.

Skaudvilės PGSL 2018 m. gruodžio 19 d. raštu Nr. SD-43 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriaus ataskaitos“ pateikė Seimo kontrolieriui informaciją apie rekomendacijų nagrinėjimų rezultatus.

2019 m. kovo 7 d. vykusio pakartotinio patikrinimo metu nustatyta, kad:

1. *Įgyvendintos rekomendacijos*

Seimo kontrolierius Skaudvilės PGSL administracijai rekomendavo imtis priemonių užtikrinti, kad:

1.1. *būtų sudaryta galimybė darbuotojams kelti kvalifikacijas ir gilinti žinias Neįgaliųjų konvencijos reikalavimų, taip pat agresyvaus elgesio valdymo bei patirto smurto požymių atpažinimo, savižudybių prevencijos, krizių valdymo srityse*

Per pakartotinį patikrinimą nustatyta, kad GĮ yra gavusi darbuotojų galimų mokymų temas iš „Klaipėdos Ernesto Galvanausko profesinio centro“ ir iš sąrašo planuoja pasirinkti temas, susijusias su Neįgaliųjų konvencijos reikalavimais, agresyvaus elgesio valdymu bei patirto smurto požymių atpažinimu, savižudybių prevencija, krizių valdymu. Pasirinkus temas, 2019 m. GĮ darbuotojams bus rengiami mokymai jų kvalifikacijai kelti;

1.2. *personalas, prieš įeidamas į gyventojų kambarį, visuomet pasibelstų (net jei durys yra praviros)*

Pakartotinio patikrinimo metu nustatyta, kad GĮ administracija darbuotojams nuolat primena apie šią pareigą; nepastebėta atveju, kad darbuotojai nesibelstų;

1.3. *vidaus tvarkos taisyklėse būtų nurodyti konkretūs pagrindai, kokiais atvejais gyventojai bet kuriuo paros metu privalo įsileisti darbuotojus į savo kambarį bei leisti tikrinti asmeninius daiktus ir jų laikymo vietą bei patalpas*

Per pakartotinį patikrinimą nustatyta, kad GĮ vidaus tvarkos taisyklės buvo papildytos, jose numatant pagrindus, kuriems esant darbuotojai turi teisę bet kuriuo paros metu įeiti į gyventojų kambarius ir tikrinti asmeninius gyventojų daiktus bei jų laikymo vietas, tai yra: dėl saugumo ir sveikatos būklės bei esant konfliktinei situacijai;

1.4. *gyventojų kambariuose visuomet būtų naudojama širma atliekant asmens higienos procedūras bei sveikatos priežiūros specialistams atliekant apžiūrą*

Pakartotinio patikrinimo metu nustatyta, kad kiekvienoje palatoje yra širmos; GĮ administracija kontroliuoja, kad jos būtų naudojamos; darbuotojai patvirtino, kad, atliekant asmens higienos procedūras ir gyventojų apžiūrą (gydytojo vizito metu), naudoja širmą;

1.5. *būtų nuolat gilinamos darbuotojų ir gyventojų žinios apie privatumą, įskaitant ir 2018 m. lapkričio 12 d. ataskaitos Nr. PRJ2018/1-75 9.1 punkte išvardintas gyventojų teises*

Per pakartotinį patikrinimą nustatyta, kad darbuotojų ir gyventojų bendrų susirinkimų, individualių pokalbių su gyventojais metu periodiškai yra aptariama ir primenama gyventojų teisė į privatumą, pvz., gyventojams suteikta visa būtina informacija apie tai, kad darbuotojai, prieš įeidami į gyventojų kambarius, privalo pasibelsti, gyventojai gali naudotis rakinamomis spintelėmis, negali triukšmauti ir trukdyti kaimynams ir pan.;

1.6. *būtų pakabinti užimtumo tvarkaraščiai, kurie būtų pritaikyti gyventojams pagal jų sveikatos būklę (didelio šrifto raidės, aiškios ir trumpos žodinės formuliuotės, aiškios ir tikslios nuorodos į užsiėmimo vietą)*

Per pakartotinį patikrinimą nustatyta, kad GĮ visuose informaciniuose stenduose, atsižvelgiant į gyventojų sveikatos būklę (regėjimą), yra patalpinti jų užimtumo tvarkaraščiai (2019 m. ir einamojo mėnesio);

1.7. *pagal galimybes būtų planuojamos užimtumo veiklos ir už įstaigos teritorijos*

Per pakartotinį patikrinimą nustatyta, kad pagal GĮ 2019 metų gyventojų užimtumo planą kiekvieną mėnesį surengiama po vieną išvyką už GĮ teritorijos ribų;

1.8. *būtų parengta tvarka / susitarimas, kaip gyventojai galėtų gauti psichologinę pagalbą*

Pakartotinio patikrinimo metu nustatyta, kad yra sudarytas žodinis susitarimas su Tauragės pirminės sveikatos priežiūros centru dėl bendradarbiavimo teikiant psichologinę pagalbą GĮ gyventojams;

1.9. *gyventojai galėtų gauti psichologinę pagalbą*

Per pakartotinį patikrinimą nustatyta, kad, esant poreikiui, GĮ kreipiasi į gyventojų šeimos gydytoją, kuris parengia siuntimą pas psichologą;

1.10. *informaciniuose stenduose būtų pateikti emocinės paramos telefonų linijų numeriai*

Pakartotinio patikrinimo metu nustatyta, kad emocinės paramos telefonų linijų numeriai yra patalpinti visuose GĮ informaciniuose stenduose;

1.11. *gyventojams, kurie orientuojasi aplinkoje, būtų užtikrinama galimybė laisvai judėti po įstaigos teritoriją bei už jos ribų ir apie šią galimybę jie būtų tinkamai informuoti; prirėkus, būtų parengta aiškiai apibrėžta tvarka, kokiais atvejais ir kokios sveikatos būklės asmenys apgyvendinami skyriuje, kuriame būnant judėjimas yra ribojamas*

Pakartotinio patikrinimo metu nustatyta, kad darbuotojai skatina gyventojus savarankiškai judėti. GĮ skyriuje nėra ribojamas gyventojų judėjimas: skyriaus durys nėra rakinamos, gyventojai gali laisvai judėti visos įstaigos teritorijoje; asmenis, kuriems reikia darbuotojų pagalbos išėiti į lauką, darbuotojai pagal galimybes išveda;

1.12. *gyventojai būtų tinkamai supažindinami su valgiaraščių turiniu*

Per pakartotinį patikrinimą nustatyta, kad informaciniame stende iškabinamas dviejų savaitių valgiaraštis. Dietistė kasdien gyventojus apklausia dėl kitos dienos patiekalų ir, gyventojui pageidavus, pakeičia vieną patiekalą kitu pagal individualų pageidavimą (pvz., vietoj ryžių košės pusryčiams pasiūloma kiaušininė arba sumuštiniai);

1.13. *gyventojams būtų sudarytos sąlygos teikti pageidavimus dėl maisto produktų asortimento*

Pakartotinio patikrinimo metu nustatyta, kad GĮ dietistė periodiškai atlieka gyventojų žodinę apklausą dėl pageidaujamo maisto produktų asortimento. Sudarant naujus valgiaraščius atsižvelgiama į gyventojų apklausų metu sukauptą informaciją;

1.14. *įrengta gyventojams skirta valgymo patalpa*

Per pakartotinį patikrinimą nustatyta, kad gyventojams sudarytos sąlygos gauti maitinimą poilsio kambaryje. Be to, GĮ ateityje planuoja teikti specializuotas paslaugas tik gulintiems, sunkią negalią turintiems gyventojams, todėl nereikės atskiros maitinimo patalpos;

1.15. *asmenys būtų skatinami naudotis visais stalo įrankiais*

Pakartotinio patikrinimo metu nustatyta, kad gyventojams maitinimo metu pateikiami visi stalo įrankiai; taip pat gyventojai yra skatinami jais naudotis;

1.16. *užtikrinti, kad įstaigoje būtų vertinama gyventojų gyvenimiška patirtis, atsižvelgiama į jų pastebėjimus dėl gyvenimo sąlygų ir kt.*

Per pakartotinį patikrinimą nustatyta, kad atsižvelgiama į gyventojų pageidavimus, pvz., dėl vykdomų veiklų, valgiaraščio asortimento ir kt.;

1.17. *būtų patvirtinta vidaus tvarka, kurioje nustatyta kreipimusi, įskaitant anoniminių, teikimo, nagrinėjimo ir atsakymo į juos pateikimo tvarka*

Pakartotinio patikrinimo metu nustatyta, kad patvirtinta Skaudvilės PGSL Socialinės globos skyriaus gyventojų prašymų ir skundų nagrinėjimo tvarka.

2. Iš dalies įgyvendintos rekomendacijos

Seimo kontrolierius Skaudvilės PGSL administracijai rekomendavo imtis priemonių užtikrinti, kad:

2.1. *globojami asmenys būtų maudomi ir jų lovos skalbiniai keičiami ne rečiau nei kas 7 dienas, o apžiūros registravimo žurnaluose būtų reguliariai įrašoma apie gyventojams suteiktas asmens higienos paslaugas ir nurodomos priežastys, kuomet tokie asmenys nėra maudomi bent kartą per savaitę*

Pakartotinio patikrinimo metu nustatyta, kad gyventojų maudymo žurnaluose yra žymima apie asmenims suteiktas higienos paslaugas, tačiau pagal žurnaluose atliktus žymėjimus galima teigti, kad vis dar būna atvejų, kuomet gyventojai maudomi ir jų lovos skalbiniai keičiami rečiau nei kas 7 dienas. Taip pat gyventojų maudymo žurnalas nėra tinkamai pildomas, kadangi nurodomos ne visų maudomų (išmaudytų) gyventojų pavardės, ne visada nurodomos priežastys, dėl kurių gyventojai nėra maudomi;

2.2. *gyventojams būtų tinkamai organizuojamos asmens higienos paslaugos: asmens higienos patalpose būtų užtikrinta švara, būtų skystojo muilo, tualetinio popieriaus*

Per pakartotinį patikrinimą nustatyta, kad asmens higienos patalpose buvo švaru, tačiau ne visur buvo tualetinio popieriaus;

2.3. *gyventojams, atsižvelgiant į jų savarankiškumą, būtų sudaroma galimybė saugiai laikyti asmeninius daiktus savo atskiroje rakinamoje vietoje*

Per pakartotinį patikrinimą GĮ administracija pranešė, kad 2019 metų veiklos plane yra numatyta nupirkti spintelių ir suteikti gyventojams galimybę naudotis asmeninėmis rakinamomis spintelėmis;

2.4. *visuose Individualiuose socialinės globos planuose (toliau – ISGP) būtų juos rengusių asmenų parašai*

Pakartotinio patikrinimo metu nustatyta, kad ISGP yra tik GĮ socialinių darbuotojų parašai, kitų darbuotojų, kartu rengusių ISGP, parašų nėra;

2.5. *įstaigoje atsiras užimtumo specialistas, kuris rūpintųsi kokybišku gyventojų laisvalaikiu ir koordinuotų šią veiklą*

Per pakartotinį patikrinimą nustatyta, kad užimtumo specialisto funkcijas vykdo socialiniai darbuotojai. GĮ planuoja 2019 m. įsteigti užimtumo specialisto pareigybę;

2.6. *būtų sudarytos sąlygos gyventojams šiltuoju metų sezonu maistą gauti lauke*

Per pakartotinį patikrinimą GĮ administracija nurodė, kad 2019 m. sausio 25 d. kreipėsi į Tauragės rajono savivaldybę (steigėją), kad būtų skirtas finansavimas įsigyti lauko baldų (2019 m. projekto, finansuojamo iš Tauragės r. savivaldybės Neįgalųjų socialinės integracijos programos lėšų, paraiška) (laukiama sprendimo).

3. *Neįgyvendintos rekomendacijos*

Seimo kontrolierius Skaudvilės PGSL administracijai rekomendavo imtis priemonių užtikrinti, kad:

3.1. *visiems gyventojams būtų sudaryta galimybė bet kuriuo metu, esant poreikiui, pasinaudoti pagalbos kvietimo sistema (toliau – PKS)*

Pakartotinio patikrinimo metu nustatyta, kad 215 kambaryje gyvena 3 žmonės, tačiau yra tik 2 PKS mygtukai; 216 kambaryje gyvena 3 žmonės, tačiau yra tik 2 PKS mygtukai; 223 kambaryje gyvena 3 žmonės, tačiau yra tik 2 PKS mygtukai; 229 kambaryje gyvena 4 žmonės, tačiau yra tik 3 PKS mygtukai; 222 kambaryje gyvena 4 žmonės, tačiau pasinaudoti PKS gali tik 2 gyventojai (yra 3 PKS mygtukai, bet vienas įrengtas tarp lovų tų gyventojų, kurie turi individualius PKS mygtukus);

3.2. *drabužiai būtų skiriami kiekvienam gyventojui, individualiai*

Pakartotinio patikrinimo metu nustatyta, kad individualizuojami tik asmeniniai gyventojų drabužiai. Gyventojams išduodami GĮ drabužiai neindividualizuojami;

3.3. *darbuotojų susirinkimai ir jų rezultatai (sprendimai) būtų fiksuojami įstaigos vidaus veiklos dokumentuose*

Pakartotinio patikrinimo metu nustatyta, kad GĮ darbuotojų susirinkimai vidaus veiklos dokumentuose dar nėra fiksuojami visa apimtimi. Protokoluojami darbuotojų kasdieniai susirinkimai, aprašant tik gyventojų būklės pasikeitimus;

3.4. *įstaigos vidaus tvarkos taisyklės būtų pritaikytos gyventojams pagal jų sveikatos būklę*

Per pakartotinį patikrinimą nustatyta, kad GĮ vidaus tvarkos taisyklės nėra pritaikytos gyventojams su specialiais poreikiais, gyventojai su jomis nėra supažindinti, tokia forma, kad atitiktų jų individualius poreikius;

3.5. *būtų pasirūpinta užimtumo kambariu / patalpomis*

Pakartotinio patikrinimo metu nustatyta, kad GĮ planuoja įrengti užimtumo kambarį 2-ajame aukšte (1-ajame aukšte yra įrengtas), tačiau įstaigos administracija su užimtumo kambario (2-ajame aukšte) įrengimu susijusių dokumentų nepateikė.

Šiuo metu GĮ darbuotojai stengiasi, kad sunkiai judantys ir 2-ajame GĮ aukšte apgyvendinti gyventojai būtų pristatyti į 1-ajame GĮ aukšte esantį užimtumo kambarį. Dabar užimtumo planuose numatytomis veiklomis gyventojai užsiima 2-ojo aukšto poilsio kambaryje;

3.6. *būtų sudarytos sąlygos gyventojams savarankiškai gamintis maistą savo reikmėms*

Pakartotinio patikrinimo metu GĮ administracija nurodė, kad 2019 m. planuojama įrengti gyventojams skirtą mažą (mini) virtuvėlę, tačiau reikiamų dokumentų, susijusių su virtuvėlės gyventojams įrengimu, nepateikė.

Įvertinęs tai, kad asmens socialinės globos poreikį nustato, sprendimą dėl socialinių paslaugų asmeniui skyrimo, socialinę globą organizuoja bei skiriamų socialinių paslaugų kokybę savivaldybėje vadovaudamasi Asmens (šeimoms) socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo tvarkos aprašo nuostatomis užtikrina savivaldybės administracija, Seimo kontrolierius, atsižvelgdamas į per pakartotinį patikrinimą nustatytas aplinkybes ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19¹ straipsnio 4 dalies 7 punktu ir 6 dalimi, Tauragės rajono savivaldybės administracijai rekomenduoja imtis visų reikiamų priemonių užtikrinti tinkamą rekomendacijų, pateiktų Skaudvilės palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninei, įgyvendinimą.

Seimo kontrolierius, atsižvelgdamas į per pakartotinį patikrinimą nustatytas aplinkybes ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19¹ straipsnio 4 dalies 7 punktu ir 6 dalimi, VšĮ Skaudvilės palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninės direktoriui Antanui Guobiui rekomenduoja imtis priemonių užtikrinti, kad:

- 1) visiems gyventojams būtų sudaryta galimybė bet kuriuo metu, esant poreikiui, pasinaudoti PKS, t. y. įrengti trūkstamus PKS mygtukus šio rašto 3.1 punkte nurodytuose kambariuose;
- 2) globojami asmenys būtų maudomi ir jų lovos skalbiniai keičiami pagal poreikį, bet ne rečiau nei kas 7 dienas, gyventojų maudymo žurnale būtų nurodomos visų maudomų gyventojų pavardės, jų maudymo data ir laikas, visada nurodomos priežastys, dėl kurių gyventojai nėra maudomi;
- 3) visi gyventojų naudojami drabužiai būtų individualizuojami nepriklausomai nuo to, ar drabužiai yra gyventojų ar suteikti įstaigos;
- 4) ISG planuose būtų ne tik pagrindinio rengiančiojo darbuotojo, tačiau ir visų kitų rengusių planą parašai;
- 5) darbuotojų susirinkimai ir jų rezultatai (sprendimai) būtų fiksuojami įstaigos vidaus veiklos dokumentuose, taip pat kasdienių susirinkimų metu būtų protokoluojami ne tik gyventojų būklės pasikeitimai, bet ir kiti aptarti klausimai;
- 6) įstaigos vidaus tvarkos taisyklės pritaikyti / supažindinti tokia forma, kuri atitiktų gyventojų specialiuosius poreikius;
- 7) būtų įrengtas užimtumo kambarys bei gyventojams skirta virtuvėlė 2-jame GĮ aukšte.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19¹ straipsnio 6 dalimi apie Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriaus rekomendacijų nagrinėjimo rezultatus pranešti iki 2019 m. gegužės 20 dienos. Kompetentingos institucijos turi konsultuotis su Seimo kontrolieriumi dėl rekomendacijų galimų įgyvendinimo priemonių.

Įstaigos vadovas, Seimo kontrolierius

Augustinas Normantas

Vytautas Valentinavičius, tel. 8 706 65 148, el. paštas vytautas.valentinavicius@lrski.lt
Aurelija Baltikauskaitė, tel. 8 706 65 107, el. paštas aurelija.baltikauskaitė@lrski.lt
Kristina Brazevič, tel. 8 706 65 129, el. paštas kristina.brazevic@lrski.lt
Juras Taminskas, tel. 8 706 65146, el. paštas juras.taminskas@lrski.lt
Irma Zablackaitė, tel. 8 706 65 192, el. paštas irma.zablackaite@lrski.lt